

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 7

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції
“Теоретико-методологічні засади та соціальна практика
модернізації України: політичні, юридичні, економічні
та психологічні проблеми”
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2018 р.*

*IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми і перспективи соціально-економічного
розвитку України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2018 р.*

*Міжнародної наукової конференції
“Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні:
стан, проблеми, тенденції розвитку”
м. Київ, МАУП, 7 грудня 2018 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 31.10.18)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали. звітн. наук.-практ. конф. “Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми”, 29 листопада 2018 р.; IV Всеукр. наук.-практ. конф. “Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції”, 14 листопада 2018 р.; Міжнар. наук. конф. “Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку”, 7 грудня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2018. — 372 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018

Гайдукевич Г. А. Миротворча психологічна операція: перший досвід.....	49
Головач Н. В. Модернізація організаційного механізму управління районами Києва (великих міст).....	53
Масловська О. М. Вплив інституціоналізованих та неінституціоналізованих факторів на функціонування політичної опозиції в Україні.....	56
Туриніна О. Л. Психологічні умови забезпечення продуктивності іміджу.....	59
Ільянова А. О. Особливості корпоративного іміджу як феномену міжособистісної взаємодії.....	62
Бисенбаев Ф. К. Социально-нравственные добродетели политического сообщества	65
Яровой Т. С., Спінул К. О. Електронне урядування в системі публічного управління: імплементація досвіду ЄС.....	71
Курчина Т. О., Медвідь Ф. М., Твердохліб А. І., Чорний Е. В. Заснування наукового товариства ім. Т. Шевченка як важлива віха у становленні української науки і освіти (до 100-річчя НАН України)	73
Ганак М. Информационно-коммуникативное обеспечение управления человеческими ресурсами в современной системе государственного управления.....	77
Карпюк С. В. До питання про теоретико-практичне обґрунтування феномену “державна служба” в сучасних умовах формування демократичних систем державного управління: постановка проблеми	80
Бадура Р. Мотиваційні аспекти управління персоналом – дієвий засіб забезпечення ефективної діяльності сучасного працівника	83
Педоренко Н. В. Мотивування майбутніх медичних сестер до навчально-пізнавальної діяльності	86
Константинівська А. К. Механізми застосування інструментів електронної демократії	88
Ничипорук Д. О. Масова бідність і міграція як індикатори деградації соціальної структури України	90
Вишневська А. С. Основні проблеми соціалізації молоді в сучасній Україні.....	93
Каплонюк А. О. Адаптація європейського досвіду державного управління як вагомий крок до шляху у європейське майбутнє	96

ВПЛИВ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗОВАНИХ ТА НЕІНСТИТУЦІОНАЛІЗОВАНИХ ФАКТОРІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ОПОЗИЦІЇ В УКРАЇНІ

Україна є молодого демократією, політична опозиція є невіддільним атрибутом політичного процесу, проте її діяльність складно назвати конструктивною. Здебільшого опозиційні сили використовують не конвенційні форми боротьби, що є наслідком взаємовпливу недостатнього рівня її вмонтування у політичну систему, з іншого – низьким рівнем розвитку політичної культури. Визначити характер цих впливів на функціонування політичної опозиції в Україні ставиться за мету у даному дослідженні.

У політичній науці аксіомою є твердження, що наявність альтернативних політичних суб'єктів – одна з передумов поступального розвитку суспільства, якщо їх діяльність має конвенційний характер. Досвід розвинених демократичних країн доводить, що надання опозиційним силам права офіційно висловлювати свою точку зору, відмінну від позиції правлячої партії (коаліції партій), позитивно впливає на функціонування всієї політичної системи. Натомість, відсутність опозиції призводить до узурпації влади однією групою впливу, відповідно до зловживання владою, росту соціальної нестабільності в суспільстві, посилення політичного відчуження у громадян та ін.

Проте інституційні моделі політичної опозиції варіюються – від офіційного закріплення статусу політичної опозиції на нормативно-правовому рівні до її існування як неформального, але впливового інституту. Для України феномен “політична опозиція” новий, але це явище стало нормою політичного життя, проте відсутність елементарних навичок, культури взаємодії влади та опозиції, а також ефективних механізмів взаємодії партії влади і опозиції, протистояння політичних сил часто набуває нерелевантних форм, що спричиняє гострі внутрішньо-владні конфлікти і суспільно-політичні кризи [1; с. 87]. Тому в Україні й надалі актуальним є питання забезпечення конструктивізму у функціонуванні політичної опозиції. Зважаючи на відсутність власного досвіду функціонування політичних акторів в умовах політичного плюралізму, вітчизняна політична наука потребує вивчення досвіду функціонування та нормативно-правового регулювання діяльності політичної опозиції, яка склалася у країнах з тотожною системою організації державної влади – по перше; і на цій основі – вироблення певної моделі функціонування політичної опозиції: політичної культури, політичної свідомості, конкретних політичних практик з метою надання діяльності опозиції та влади конструктивного характеру.

В Україні має місце невідповідність форми та змісту політичних інститутів, що обумовлено телеологічним характером конституціоналізму. Це відповідно детермінує і функціонування політичної опозиції. Так, має місце неузгодженість між стандартним як для демократії зафіксованим на законодавчому рівні інструментів впли-

ву парламентської опозиції та змістом, формами впливу і ефективністю її діяльності, що є фактором, який дестабілізує політичний процес. Неправові практики, які характерні для парламентської опозиції, пояснюються наявністю прогалин у нормах права, на які накладається нерозвинена політична культура. Обмеженість можливостей парламентської опозиції впливати на ухвалення рішень з одного боку фактично знімає з неї політичну відповідальність перед виборцями, а з іншого – спонукає до таких позапарламентських методів діяльності, як, наприклад, організація масових мітингів чи протестів, апелювання до різних міжнародних інституцій щодо утисків опозиції, блокування парламентської трибуни, саботаж голосувань, тотального порушення депутатської етики [2; с. 196].

На підставі аналізу ефективності парламентської опозиції за критеріями, що відображають активність її представників у: законотворчій діяльності (кількість внесених законопроектів); виробленні альтернативного політичного продукту (кількість внесених альтернативних законопроектів); кількості ініційованих/утворених тимчасових слідчих комісій; прийнятих парламентом звітів тимчасових слідчих комісій; кількості депутатських запитів було з'ясовано рівень ефективності парламентської опозиції. Найбільшими перешкодами у підтриманні стабільних і конвенційних форм взаємодії влади і опозиції в Україні є: 1) ресурсна асиметрія (зосередження капіталу у фінансово-промислових груп); 2) інформаційна асиметрія (монополія на ЗМІ); 3) механізм стримувань і противаг і сфери компетенції парламенту не сприяють утвердженню конструктивної співпраці влади та опозиції; 4) механізми інкорпорації політичного класу через інститут виборів є сумнівними з точки зору демократичності, а вибори не є повноцінним політичним ліфтом; 5) проблематичною є процедурна справедливість [3; с. 8].

Інституційне оформлення функціонування політичної опозиції є важливим, але не вирішальним фактором для її конструктивізму. В масштабах України слід вести мову про комплексний підхід до стабілізації і надання конвенційних форм діяльності політичній опозиції, що полягає у “інституціоналізації влади” і наданні повноцінних функцій політичним інститутам. Водночас в умовах неусталеності політичних традицій, порушення політичних домовленостей між парламентською більшістю та опозицією, недосконалості окремих парламентських процедур парламентська опозиція потребує певних формальних гарантій для виконання своїх функцій, які достатньо врегулювати змінами до Закону “Про регламент Верховної Ради України” [4; с. 68].

Поряд з визначенням правового статусу парламентської опозиції потрібно прийняти нормативні документи, що встановлювали б правила поведінки (кодекси) народних обранців, які мають бути для всіх обов'язковими, а найголовніше – повинен існувати механізм контролю за дотримання правил та встановлення санкцій за їх недотримання, найдоцільніше через запровадження конституційного штрафу. Наразі увага повинна зосереджуватися не на з'ясуванні статусу, а політичного змісту (характеру) опозиції, вектора її діяльності. Ухилення від установлення правил гри призводитиме до пролонгації ситуації невизначеності у політичному середовищі та, як наслідок, до вимушеної появи таємних угод і домовленостей, які сприяють утвердженню неправових практик.

Джерела

1. Скрипнюк В. М. Політичні партії і державна влада: організаційно-правові проблеми взаємодії / В. М. Скрипнюк // Держава і право: Збірник наукових. Юридичні і політичні

- науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. – Вип. 10. – С. 86–95.
2. Бандурка О. М., Древаль Ю. Д. Парламентаризм в Україні: становлення і розвиток / О. М. Бандурка, Ю. Д. Древаль. – Х.: Ун-т внутр. справ, 1999. – С. 247.
 3. Юрчишин В. Репетиція з оркестром / В. Юрчишин // Дзеркало тижня. – 2006. – 18–24 березня. – С. 8.
 4. Здіорук С. І., Бичек В. В. Проблеми функціонування політичних партій України в системі владних відносин / С. І. Здіорук, В. В. Бичек. – К.: НІСД, 2001. – С. 68.